

KRAJOWY RZECZNIK DYSCYPLINARNY

Sprawozdanie z działalności za 2024 r. na podstawie art. 34
ust. 3 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach,
firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym
(t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1035, z późn. zm.)

Warszawa, dnia 5 marca 2025 r.

WSTĘP

Działając na podstawie art. 34 ust. 3 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. *o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym*, Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny (dalej: „KRD”) przedkłada sprawozdanie z działalności za 2024 r.

W okresie sprawozdawczym postępowanie dyscyplinarne prowadzone było zgodnie z następującymi przepisami prawa:

- ustawą z dnia 11 maja 2017 r. *o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym* (dalej: „ustawa”),
- stosowanymi odpowiednio przepisami ustaw z dnia 6 czerwca 1997 r. – *Kodeks postępowania karnego* (dalej: „kpk”) oraz rozdz. I-III *Kodeks karny* (dalej: „kk”).

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny Ewa Sobińska wykonywała swoje zadania przy pomocy zastępców: Wiesławy Bagińskiej-Rusek, Małgorzaty Grzejszczak, Wojciecha Jamroza, Ireneusza Kurczyny i Krystyny Sakson, wybranych w czerwcu 2023 r. na X Krajowym Zjeździe Biegłych Rewidentów.

STATYSTYKA OGÓLNA PROWADZONYCH SPRAW

W okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. do KRD wpłynęło 199 wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Z ogólnej liczby wniosków, 178 otrzymano z Krajowej Rady Biegłych Rewidentów (dalej: „KRBR”) – w związku z niedopełnieniem obowiązku obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przez biegłych rewidentów w cyklu szkoleniowym 2021-2023 oraz w 2023 roku. Pozostałe 21 wniosków to zawiadomienia z Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego (dalej: „PANA”), skargi innych podmiotów i osób fizycznych, dotyczące wykonywania zawodu biegłego rewidenta, zasad etyki zawodowej i krajowych standardów wykonywania zawodu.

Ponadto KRD prowadził 49 spraw, które nie zostały zakończone w poprzednim roku, w tym 22 sprawy dotyczące niedopełnienia obowiązku obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w 2022 roku, 1 sprawę z zawiadomienia Krajowej Komisji Nadzoru, 17 spraw z zawiadomień Komisji Nadzoru Audytowego i PANA oraz 9 spraw wynikających z zawiadomień i skarg innych osób prawnych i fizycznych.

Szczegółowe zestawienie liczbowe spraw prowadzonych w 2024 r. przez KRD przedstawia tabela, stanowiąca załącznik do niniejszego sprawozdania. Z załączonej tabeli wynika, że na koniec okresu sprawozdawczego do realizacji pozostało 70 spraw, w tym 40 to sprawy dotyczące niedopełnienia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

Zakończenie znacznej liczby spraw dotyczyło przede wszystkim postępowań z zakresu niedopełnienia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, w których wydano:

- 34 postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzeń,
- 120 postanowień o umorzeniu dochodzeń.

Pozostałe sprawy zostały zakończone bez kierowania do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego (dalej: „KSD”), tj. wydaniem:

- 8 postanowień o umorzeniu dochodzeń w sprawach z wniosków PANA,
- 3 postanowień o umorzeniu dochodzeń z zawiadomień innych osób prawnych i fizycznych,
- 1 postanowienie o umorzeniu dochodzenia i przekazaniu sprawy do PANA wg właściwości.

Pozostałe 12 spraw zakończyło się skierowaniem wniosków do KSD.

STRUKTURA PROWADZONYCH SPRAW WG WNIOSKODAWCÓW

Struktura wnioskodawców z okresu sprawozdawczego oraz w sprawach przejętych z poprzedniego okresu jest następująca:

Lp.	Wnioskodawca	Wpływ w 2024 r.	Lata poprzednie	Razem
1.	Krajowa Rada Biegłych Rewidentów	178	22	200
2.	Krajowa Komisja Nadzoru	0	1	1
3.	Komisja Nadzoru Audytowego/Polska Agencja Nadzoru Audytowego	12	17	29
4.	inne podmioty (jednostki gospodarcze, osoby fizyczne)	9	9	18
	Razem	199	49	248

Postępowania dyscyplinarne wszczęte z zawiadomienia KRBR dotyczą niewypełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego przez biegłych rewidentów. Z 200 spraw prowadzonych w tym zakresie 178 spraw zostało zakończonych, w tym:

- 154 sprawy zakończono na etapie KRD,
- 6 spraw skierowano do KSD,

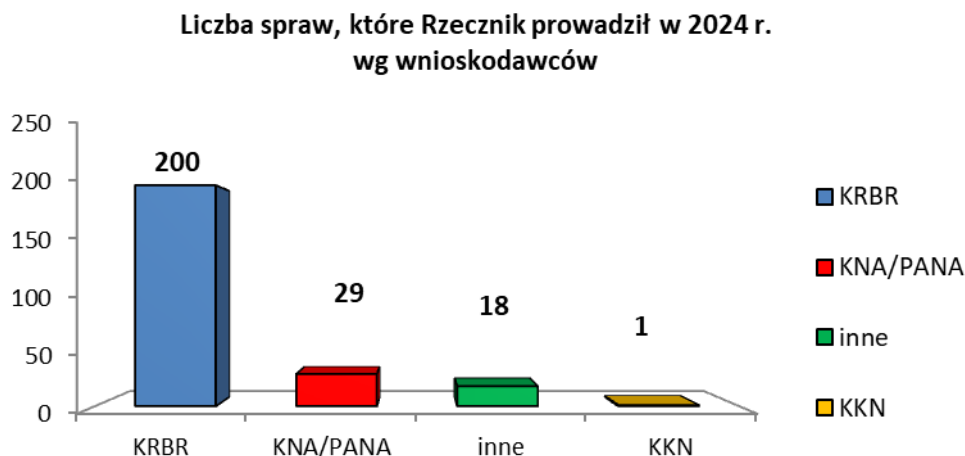
W toku pozostaje 40 spraw.

KRD w 2024 roku prowadził łącznie 29 spraw z wniosków PANA, w tym 12 spraw, które wpłynęły w okresie sprawozdawczym. Ze spraw prowadzonych w 2024 r. - 13 spraw zostało zakończonych: postanowieniem o umorzeniu dochodzeń (8 spraw) oraz przekazaniem do KSD (5 spraw). W toku pozostaje 16 spraw, z czego 11 spraw dotyczy podejrzenia popełnienia przewinienia dyscyplinarnego poprzez naruszenie przez biegłych rewidentów przepisów dotyczących wykonywania zawodu i realizacji obowiązków związanych z przynależnością do samorządu zawodowego biegłych rewidentów, polegającego na niezgłoszeniu KRBR zmiany danych podlegających wpisowi do rejestru biegłych rewidentów.

Ponadto w 2024 roku wpłynęło od zewnętrznych podmiotów 9 spraw dotyczących przewinień innych niż powstałych przy wykonywaniu usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych zgodnie z krajowymi standardami wykonywania zawodu, z których 8 pozostaje w toku, a 1 sprawa została umorzona i przekazana do PANA wg właściwości.

Z 9 spraw przejętych z lat poprzednich zakończono 4. Łącznie pozostaje 13 niezakończonych spraw w okresie sprawozdawczym.

Razem liczba spraw, które KRD prowadził w 2024 r. wg wnioskodawców:

STRUKTURA PROWADZONYCH SPRAW WG PRZEDMIOTU POSTĘPOWANIA DISCYPLINARNEGO

Lp.		Wpływ w 2024 r.	Lata poprzednie	Razem
1.	Niedopełnienie obowiązku doskonalenia zawodowego	178	22	200
2.	Badanie sprawozdań finansowych	0	2	2
3.	Inne (w tym etyka zawodowa)	21	25	46
	Razem	199	49	248

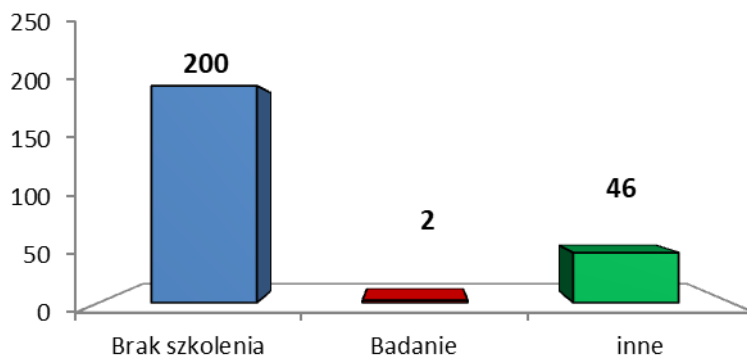
Jeśli chodzi o niedopełnienie obowiązku doskonalenia zawodowego to na koniec okresu sprawozdawczego pozostaje w toku 40 postępowań. Zakończenie 160 spraw przedstawia się w następujący sposób:

- odmowa wszczęcia lub umorzenie dochodzenia – 154 spraw,
- skierowanie wniosków do KSD - 6 spraw.

Spśród 46 spraw „innych” - 28 pozostaje w toku; w 12 sprawach wydano postanowienia o umorzeniu dochodzeń, a 6 spraw przekazano do KSD, natomiast 2 sprawy dotyczące badania sprawozdania finansowego pozostają w toku.

Razem liczba spraw, które KRD prowadził w 2024 r. wg przedmiotu postępowania:

Liczba spraw, które Rzecznik prowadził w 2024 r.
wg przedmiotu postępowania

STRUKTURA SPRAW WG SPOSOBU ZAKOŃCZENIA

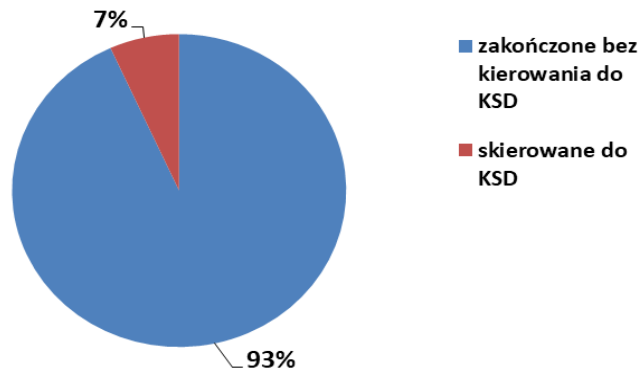
KRD i jego zastępcy prowadząc 248 spraw w roku 2024, zakończyli 178 spraw, z czego:

- postanowieniem o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego – 34 sprawy,
- postanowieniem o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego – 132 sprawy (1 sprawa przekazana do PANA),
- skierowaniem do KSD – 12 spraw.

Sprawy, w których KRD wydał postanowienia o umorzeniu lub odmowie wszczęcia dochodzenia dotyczyły głównie niezrealizowania przez biegłych rewidentów obowiązku doskonalenia zawodowego. W sprawach z wniosków PANA wydano 8 postanowień o umorzeniu dochodzeń, a w sprawach z zawiadomień innych osób prawnych i fizycznych wydano 4 postanowienia o umorzeniu dochodzenia.

Z 12 spraw przekazanych do KSD 6 wniosków dotyczyło spraw przekazanych przez KRBR za niedopełnienie obowiązku szkolenia, a pozostałe to sprawy z PANA (5) oraz inne (1).

Poniżej zestawienie procentowe w tym względzie:

Sprawy, które Rzecznik prowadził w 2024 r.
wg sposobu zakończenia

Postępowaniem sądowym objęte były również zażalenia na postanowienia KRD. W roku 2024 do KSD zostały przekazane 3 zażalenia na postanowienia KRD o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego, które zostały wniesione, zgodnie z art. 148 ust. 6 ustawy przez osoby, które przesyłały zawiadomienie do KRD.

SPRAWY ZAKOŃCZONE ODMOWĄ WSZCZĘCIA LUB UMORZENIEM DOCHODZENIA DYSCYPLINARNEGO

KRD bez sporządzenia wniosków do KSD w okresie sprawozdawczym zakończył 166 spraw, z czego w 34 sprawach wydano postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego, 131 spraw zakończono postanowieniami o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego, a w 1 wydano postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego i przekazaniu sprawy do PANA.

Podstawą prawną zakończenia spraw w powyższy sposób były niżej wymienione negatywne przesłanki procesowe, uzasadniające umorzenie lub odmowę wszczęcia dochodzenia:

– art. 17 § 1 pkt 1 kpk	w 39 sprawach
– art. 17 § 1 pkt 3 kpk	w 89 sprawach
– art. 17 § 1 pkt 4 kpk	w 34 sprawach
– art. 17 § 1 pkt 7 kpk	w 3 sprawach
– art. 17 § 1 pkt 11 kpk	w 1 sprawie.

Jak wynika z powyższego zestawienia sprawy prowadzone w związku z niedopełnieniem obowiązku szkolenia w zdecydowanej większości zakończone zostały na podstawie przepisów art. 17 § 1 pkt 3 kpk (znikoma społeczna szkodliwość czynu).

SPRAWY PRZEKAZANE DO SĄDU

KRD w okresie sprawozdawczym przekazał do KSD 12 spraw, w tym 8 wniosków o ukaranie oraz 4 wnioski o wydanie wyroku skazującego na posiedzeniu bez przeprowadzenia rozprawy.

Poniżej przedstawiono podstawowe nieprawidłowości ujęte we wnioskach do KSD z podziałem uwzględniającym kwalifikację prawną czynów zarzucanych biegłym rewidentom. Informacje o zakresie nieprawidłowości dotyczą wniosków kierowanych do KRD przez KRBR, PANA i przez innych wnioskodawców (osoby fizyczne i prawne), w związku z naruszeniem przepisów:

- ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym,
- Międzynarodowego Kodeksu etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowych standardów niezależności) Rady Międzynarodowych Standardów Etyki dla Księgowych (Kodeks IESBA) przyjętego uchwałą KRBR nr 3431/52a/2019 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów (z późn. zm.).

Zakres i rodzaj naruszeń w sprawach przekazanych do KSD były następujące:

- 6 spraw wniesionych przez KRBR dotyczyło biegłych rewidentów, którzy nie realizowali obowiązku obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w roku 2022, co stanowi naruszenie art. 8 pkt 2 i 5 ustawy oraz przepisów paragrafu R.113.1a Kodeksu IESBA,
- 5 spraw wniesionych w oparciu o wniosek PANA i 1 sprawa wniesiona w oparciu o wniosek innego podmiotu dotyczyły nieprzestrzegania obowiązków biegłych rewidentów określonych w:
  - art. 139 ust. 2 pkt 1 i 2 w zw. z art. 3 ust. 4 w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 i 5 i ust. 9 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym,
  - zasadach etyki zawodowej biegłych rewidentów – Kodeks IESBA – § R113.1 lit. a i b, § R115.1.

Skierowane w 2024 r. do KSD wnioski zakończyły się wydaniem następujących orzeczeń w 11 sprawach:

- skreślenie z rejestru 2,
- zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej przez okres 3 lat 1,
- upomnienie 1,
- kary pieniężne (od 1000 zł do 3000 zł) 6,
- umorzenie postępowania 1.

W pozostałej 1 sprawie przekazanej przez KRD do KSD wokanda będzie dopiero wyznaczona.

W okresie sprawozdawczym KRD skierował do KSD 4 wnioski o wydanie wyroku skazującego na posiedzeniu bez przeprowadzenia rozprawy, zawierających uzgodnioną z biegłym rewidentem karę jeszcze na etapie postępowania przed KRD. Tryb uzgodnienia kary – przewidziany w art. 335 kpk – stosuje się na wniosek biegłego rewidenta, który składa oświadczenie potwierdzające jego winę.

SPRAWY W SĄDACH POWSZECHNYCH – ROLA KRAJOWEGO RZECZNIKA DYSCYPLINARNEGO JAKO OSKARŻYCIELA

W roku 2024 wpłynęły 2 odwołania od orzeczenia KSD wniesione do sądu apelacyjnego, złożone przez obwinionych. Obydwie sprawy zostały zakończone w sądach apelacyjnych w 2024 roku umorzeniami na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 oraz art. 17 § 1 pkt 11 kpk.

Ponadto w sądach powszechnych w roku 2024 procedowane były 3 sprawy, w których odwołania wniesiono w latach poprzednich i które nie zostały zakończone do końca 2023 r. Z powyższych spraw w roku 2024 zakończono 2 sprawy, tj. w jednej sprawie sąd przekazał sprawę do ponownego rozpoznania KSD, a drugą sprawę umorzono z uwagi na przedawnienie.

Łącznie – w toku na koniec okresu sprawozdawczego – w sądzie powszechnym pozostaje 1 sprawa.

W roku sprawozdawczym KRD otrzymał 7 zawiadomień o rozprawach w sądach powszechnych. KRD i jeden z zastępców wzięli udział w 2 rozprawach stacjonarnych i 1 rozprawie w trybie zdalnym.

W toku postępowania odwoławczego KRD przygotowuje i przesyła do sądów odpowiedzi na odwołania obwinionych zawierające merytoryczne i prawne uzasadnienia dla orzeczonego rodzaju kary.

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNO-SZKOLENIOWA KRAJOWEGO RZECZNIKA DYSCYPLINARNEGO

W okresie sprawozdawczym problematyka związana z prowadzonymi sprawami dyscyplinarnymi omawiana była na kwartalnych naradach KRD oraz na wspólnej konferencji KRD i KSD.

Na naradach omawiano bieżące postępowania dyscyplinarne, w tym szczególnie sprawy dotyczące niewykonania obowiązkowego doskonalenia zawodowego, zarówno te przekazane do KRD w roku 2023 (dotyczące niewykonania szkolenia w roku 2022), jak i sprawy przekazane w roku 2024 (dotyczące niewykonania szkolenia w cyklu 2021-2023 i w roku 2023). W tych ostatnich sprawach w szczególności zajmowano się ich przydziałem, sposobem procedowania, terminowością, wzorami formularzy.

Na naradach dyskutowano na temat spraw toczących się przed KSD, rozstrzygnięć i kar orzeczonych przez KSD, komunikacji pomiędzy KRD a obwinionym, rozstrzygnięć sądów powszechnych. W jednej z narad uczestniczył radca prawny, który omówił podstawowe zasady obowiązujące przy formułowaniu postanowienia o przedstawieniu zarzutów.

We wrześniu 2024 r. odbyła się wspólna konferencja KRD i KSD z udziałem przedstawicieli KRBR i PANA. Wykłady i warsztaty prowadzone były przez radcę prawnego i prokuratora. Tematyka konferencji obejmowała: podstawy prawne i faktyczne postanowień o odmowie wszczęcia i umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego oraz prawidłowe formułowanie i uzasadnianie tych decyzji, rodzaje wniosków o ukaranie, a także wybrane aspekty pracy orzeczniczej KSD.

Działania KRD związane były także z opracowaniem wzorów druków do spraw dyscyplinarnych prowadzonych w związku z niedopełnieniem obowiązku obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w cyklu 2021-2023. Ponadto KRD dokonywał formalnoprawnej weryfikacji postanowień zastępców w sprawach kończonych umorzeniami lub odmową wszczęcia dochodzenia oraz wniosków o ukaranie skierowanych do KSD.

Współdziałanie KRD z PANA w znacznej mierze dotyczyło korespondencji w konkretnych sprawach dyscyplinarnych, na którą KRD udzielał odpowiedzi. W roku 2024 KRD przekazał do PANA 3 zawiadomienia, które wpłynęły do KRD, nie wchodzące w zakres

zadań Polskiej Izby Biegłych Rewidentów wymienionych w art. 25 ust. 1 pkt 3b ustawy. Ponadto KRD, zgodnie z przepisem art. 152 ust. 2 ustawy przekazał PANA 126 odpisów postanowień o umorzeniu dochodzeń dyscyplinarnych. KRD uczestniczył także w spotkaniu z zarządem PANA, na którym omówiono zasady współpracy.

KRD prowadził także korespondencję z organami państwowymi i instytucjami głównie w zakresie udzielania informacji na temat postępowań prowadzonych wobec biegłych rewidentów.

KRD zamierza kontynuować działania zmierzające do doskonalenia trybu prowadzonych postępowań wyjaśniających i dyscyplinarnych oraz prawidłowości przeprowadzania czynności procesowych poprzez organizowanie szkoleń dla KRD i jego zastępców z udziałem specjalistów w zawodzie oraz prawników, w zależności od bieżących potrzeb organu.

ZAKOŃCZENIE

KRD, zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy prowadzi postępowania wyjaśniające, dochodzenia dyscyplinarne i jest oskarżycielem w postępowaniach przed KSD oraz w postępowaniach odwoławczych od orzeczeń KSD lub postanowień kończących postępowanie dyscyplinarne.

Przedstawione w sprawozdaniu działania KRD i jego zastępców potwierdzają realizację obowiązków ustawowych w zakresie przeciwdziałania negatywnym zjawiskom obniżającym jakość wykonywanego przez biegłych rewidentów zawodu zaufania publicznego.

Organizowanie szkoleń dla KRD i KSD w celu poszerzania wiedzy oraz doskonalenia warsztatu pracy będzie kontynuowane w 2025 roku.

Roczne sprawozdanie z działalności Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego opracowano z przeznaczeniem dla Krajowej Rady Biegłych Rewidentów i Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego.

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny
Ewa Sobińska
(podpisano podpisem elektronicznym)

Załącznik:
Zestawienie spraw prowadzonych przez KRD w 2024 r.